

[Sønderup.]

træder til, men det er, som sagt, vor Opfattelse, at det, det først og fremmest gælder om, er at lægge Forholdene saaledes til Rette, at der bliver mindst mulig Brug for offentlig Støtte. Det maa desværre siges, at vi i de senere Aar er kommet ind i en Udvikling i Retning af Statsstyre, og det arter sig jo paa den Maade, at det ene Indgreb næsten uvægerligt trækker det andet med sig, ja, for at faa en Slags Ligevægt i det nødes man undertiden ligefrem til at kræve ny Statsstøtte, for at ikke en enkelt Gruppe skal løbe af med det hele, og giver ud fra den Betragtning Tilslutning til forskellige Love, som man ellers ikke er saa begejstret for.

Jeg vil gerne om det foreliggende Lovforslag sige, at dets forskellige Bestanddele langtfra forekommer os at være lige tiltalende. Det i det, der tilsigter Støtte til det private Initiativ, kan vi give vor Tilslutning, altsaa Bestemmelserne om at give Tørvefabrikanter og Brunkulsproducenter Adgang til Kapital derved, at de faar Ret til at give Kreditorer Fortrinsret i Produktionen. Ligeledes kan vi give Tilslutning til, hvad der paa anden Maade vil kunne sættes i Værk til Støtte for det private Initiativ.

Se, naar vi nu skal gaa til en mere effektiv Udnyttelse af de hjemlige Brændselssemner, mener jeg, at de Anlæg og Maskiner, der i den Anledning skal fremskaffes, absolut ikke skal være af permanent Karakter. Jeg mener, at det, det først og fremmest gælder om, er, at vi ved Hjælp af disse Anlæg og Maskiner faar sat effektivt ind, saaledes at vi i den kommende Tid kan opnaa den bedst mulige Udnyttelse, men samtidig maa vi være indforstaaede med, at de danske Brændselsmuligheder ikke er af større Omfang, og at vi altid vil have nødig at have en Slags Reserve til Situationer som den, der foreligger i Øjeblikket og antagelig vil foreligge, saa længe Krigen varer.

Jeg finder, at de Ekspropriationsbeføjelser, der tillægges det Brændselsudvalg, som skal nedsættes, er ret vidtgaende og nok kan give Anledning til alvorlig Overvejelse. Det gælder ogsaa i stor Udstrækning de Beføjelser, der tillægges Landbrugsministeren. Det er jo navnlig i Slut-

ningen af § 2, det kommer saa stærkt frem. Jeg finder, det faktisk er ensbetydende med, at man giver Landbrugsministeren Hals- og Haandsret over Brunkulsproduktionen her i Landet, baade hvad Optagningen og hvad Handelen angaar.

Der staar ogsaa i § 2, at Driftsmateriellet kan eksproprieres helt eller delvis. Jeg vil paa Forhaand henstille, at det ændres, saaledes at Ejerne, fra hvem der eksproprieres Driftsmateriel, af hvilken Art det nu end er, skal have Ret til at forlange, at Staten overtager det fuldt ud. Ejerne kan ikke være tjent med efter endt Brug at faa tilbageleveret Materiel i mere eller mindre ødelagt Tilstand.

Det er ogsaa iøjnefaldende, at de Indgreb, som Lovforslaget forudsætter, i særlig Grad gælder Brunkullene. Jeg forstaar ikke af hvilken Grund. Nu ser det ganske vist ifølge Brændselsnævnets Skrivelse ud til, at den største Virksomhed inden for Brunkulsproduktionens Omraade, Briketfabrikken i Fiskbæk, holdes uden for eller i hvert Fald ikke tænkes berørt i mange Aar. Det kan jeg for saa vidt kun udtale min Tilfredshed med, men der findes jo paa samme Egn adskillige andre Brunkulslejer, hvor Brydningen er i Gang, og hvad er saa Hensigten med dem? Der kan da fornuftigvis ikke være Mening i, at Staten griber ind, hvor Arbejdet i Forvejen er i udmærket Gænge. Jeg tror ikke, at de Brunkulsekspementer, som Staten foretog under sidste Krig, var noget ligefrem glørværdigt Eksempel til Efterfølgelse, og det fremgik jo for Resten ogsaa af de Bemærkninger, den ærede socialdemokratiske Ordfører fremsatte i denne Forbindelse. Jeg mener, man er berettiget til at sige, at de Eksperimenter, man foretog under sidste Krig, var meget dyre, og der er heller ingen Tvivl om, at det vil blive Tilfældet denne Gang. Jeg forstaar, det er Tanken, at der skal anvendes en Snes Tusinde Kroner til Kortlægning af Brunkulsarealerne. Jeg maa sige, at det forbavser mig i høj Grad. I min Kommune, hvor Hovedparten af Brunkulslejerne er beliggende, bl. a. ogsaa den før nævnte Fabrik i Fiskbæk, blev der under forrige Krig foretaget omfattende Boringer og Undersøgelser under Statens Ledelse, og jeg maa da mene, at man i Forbindelse hermed foretog den fornødne Kortlægning,